

İflas ertelemede karşılık ayrılacak dönem hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-019.01-71754
Tarih	31.07.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-019.01-71754

31/07/2015

Konu : İflas erteleme kararı döneminde şüpheli alacak karşılığı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, firmanızın müşterisi olan ...'nin iflas erteleme talebinin ... Ticaret Mahkemesinin ... tarihli kararı ile kabul edildiği, iflas erteleme kararı ile şüpheli hale gelen alacak tutarınızın bir bölümü için 20.. yılı son geçici vergi dönemi itibariyle şüpheli alacak karşılığı ayırdığınız, adınıza keşide edilen Ocak 20.. vadeli iki adet çek için hangi dönem karşılık ayrılması gerektiği hususunda ise tereddüt yaşadığınız için Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun "Erteleme Tedbirleri" başlıklı, 179/a maddesi ile iflasın ertelenmesine karar veren mahkemenin, şirketin veya kooperatifin malvarlığının korunması için gerekli

her türlü tedbiri iyileştirme projesini de göz önünde tutarak alacağı, mahkemenin erteleme kararı ile birlikte kayyım atanmasına karar vereceği, mahkemenin, yönetim organının yetkilerini tümüyle elinden alıp kayyıma verebileceği gibi yönetim organının karar ve işlemlerinin geçerliliğini kayyımın onayına bağlı kılmakla da yetinebileceği, iflasın ertelenmesi kararında kayyımın görev ve yetkilerinin ayrıntılı olarak gösterileceği, mahkemenin erteleme kararının hüküm fıkrasını 166 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki usulle ilan edeceği ve gerekli bildirimleri yapacağı;

Aynı Kanunun "Erteleme Kararının Etkileri" başlıklı 179/b maddesi ile de, erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takibin yapılamayacağı ve evvelce başlamış takiplerin duracağı; bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetlerin işlemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Aynı madde de, iflas erteleme süresinin azami bir yıl olduğu, bu sürenin kayyımın verdiği raporlar dikkate alınarak mahkemece uygun görülecek süreler ile uzatılabileceği; ancak uzatma süreleri toplamının dört yılı geçemeyeceği hükme bağlanmıştır.

İflasın ertelenmesi, pasifleri aktiflerinden fazla olan bir işletmenin belli koşullarla geçici olarak iflasına karar verilmesini önlemek, diğer bir deyişle iflas kararı verilmesini gerektiren durumu ortadan kaldırmak, firma durumunun ıslahı ve varlığını ve faaliyetini sürdürmesini sağlamak amacıyla getirilmiş bir müessesedir.

İflasın ertelenmesi kurumunun temel amacı, mali durumu bozulmuş ve iflası istenmiş olan bir sermaye şirketinin mali durumunun düzelmesi olasılığı bulunuyorsa gerekli tedbirleri alarak şirkete toparlanma ve yeniden üretim ve istihdam yaratma imkânı vermektir. Süreç sırasında iyileştirme projesine uygun olarak ticari faaliyete devam edilmektedir. Süreç sonunda başarıya ulaşılabilir, ödemeler yapılabilir ve ticari hayata devam edilebilir ya da başarı sağlanamayarak iflas ya da konkordato sürecine de gidilebilir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 323 üncü maddesinde de; "Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;

1- Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;

2- Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar; şüpheli alacak sayılır.

Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir.

Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar eder.

Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kar-zarar hesabına intikal ettirilir." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla; dava veya icra safhasında bulunan alacaklarla, yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş olan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar şüpheli alacak sayılmakta, bu şartlardan herhangi birinin mevcut olmaması durumunda ise şüpheli alacak kaydına imkân bulunmamaktadır. Diğer yandan şüpheli alacaklar için dava veya icra takibine başlanıldığı yılda karşılık ayrılması gerekmekte olup, şüpheli hale geldiği hesap döneminde karşılık ayrılmayan alacaklar için daha sonraki dönemlerde şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün olmamaktadır. Bir alacağın dava safhasında olduğunun kabulü için, mahkemeye dava, icraya takip için dilekçe verilmiş olması, ancak gerek mahkemeye gerek icraya yapılan başvuruların ciddiyetle takip edilmesi gerekmektedir.

Pasifleri aktiflerinden fazla olan bir işletmenin belli koşullarda geçici olarak iflasına karar verilmesini önlemek, varlığını ve faaliyetlerini sürdürmesini sağlamak amacıyla şirketi idare veya temsille görevlendirilmiş olanlar veya alacaklılar tarafından iyileştirme projesi hazırlanıp mahkemeye ibrazı ve mahkemenin de bu projeyi inandırıcı bulması halinde iflasın ertelenmesi söz konusu olmakta, bu kararın verilmesi ise işletmeden alacağı olanların alacaklarını tahsil etme imkânını ortadan kaldırmamakta, sadece icra takiplerini engellemektedir. İcra ve İflas Kanunu hükümleri uyarınca iflasın ertelenmesi kararı dava açsın açmasın tüm alacaklılar bakımından sonuç doğurmaktadır.

Bu itibarla;

- Gerek alacaklı olunan şirket hakkında iflasın ertelenmesi kararının verilmesi ile iflasa ilişkin şartların varlığının tamamen ortadan kalktığından söz edilemeyecek olması, gerekse iflası ertelenen borçlu şirketin takibi İcra ve İflas Kanunu hükümleri uyarınca engellendiği hususları birlikte değerlendirildiğinde iflası ertelenen şirketten tahsil edilemeyen ve kanuni takibe de imkan olmayan alacaklar için mahkemece iflasın ertelenmesine ilişkin kararın verildiği hesap döneminde şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün bulunmaktadır.

-İflas erteleme talebinin yapıldığı yıldan sonra gelmekle beraber iflas erteleme süresi içinde vadesi gelen alacaklar için dönemsellik ilkesi gereği iflas erteleme talebinin kabul edildiği yılda karşılık ayrılması mümkün değildir. Buna göre, ... tarafından düzenlenen Ocak 20.. keşide tarihli iki adet çek için iflas erteleme kararının verildiği 20.. yılı hesap döneminde şüpheli alacak karşılığı ayırmanız mümkün bulunmamaktadır.

- Söz konusu Ocak 20.. tarihli iki adet çekten kaynaklanan alacaklar için iflas erteleme süresi içerisinde yer alan vade tarihinden itibaren iflas ertelemenin bittiği tarihe kadar iflas ertelemeden dolayı karşılık ayrılabilir.

- İflas erteleme süresinin bitimine kadar iflas ertelemesine bağlı olarak karşılık ayrılmazsa, dava açma veya icra takibi şartlarının yerine getirilmesi halinde 20.. yılı hesap döneminde karşılık ayrılabilir.

- Diğer taraftan, iflas ertelemesinin sağladığı karşılık ayırma imkanından yararlanılmaması veya 323 üncü maddede yer alan genel şartlar olan dava açma veya icra takibi şartlarının yerine getirilmemesi dolayısıyla karşılık ayrılmaması durumları olsa bile, iflas erteleme süresinin 20.. yılı içerisinde uzatılması halinde Ocak 20.. keşide tarihli iki adet çekten kaynaklanan alacaklar ile uzatma kararının alındığı 20.. yılının sonuna kadar vadesi gelen ve iflas ertelemenin uzatılmasına ilişkin karara istinaden uzatma kararının verildiği 20.. yılı hesap döneminde karşılık ayrılması mümkün olabilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026